

КЗ БМР Білоцерківська централізована
бібліотечна система імені Петра Красножона

ХРОНОС

Зошит XX

Матеріали краєзнавчого клубу
за серпень 2021 року

Під загальною редакцією
Євгена Чернецького

Біла Церква
2021

КЗ БМР Білоцерківська централізована
бібліотечна система імені Петра Красножона

ХРОНОС

Зошит XX

**Матеріали краєзнавчого клубу
за серпень 2021 року**

Під загальною редакцією
Євгена Чернецького

УДК 908 (477.41-21 Біла Церква)
Х 94

Дев'ятнадцяте засідання краєзнавчого клубу "Хронос"
було проведено в серпні 2021 р.
в дистанційному режимі

© КЗ БМР БМ ЦБС, 2021

© Автори, 2021

ЗМІСТ

СТАТТІ.....	5
Стародуб О. Василівська римо-католицька парафія (остання чверть XVIII – перша половина XIX ст.)	7
Чернецький Є. Таємниця поштівки № 7 (до історії вулиць у середмісті Білої Церкви)	17
Ярмола О., Велика К. Життєвий шлях українського економіста, педагога та державного діяча Миколи Івановича Величківського (1889-1976).....	23
Мартиненко О., Поліщук О. Перша завідувача бібліотекою Білоцерківського сільськогосподарського інституту В. М. Бузинна та її родина (короткі відомості).....	31
Бондар А. Білоцерківський міськпромкомбінат (1944-1953 рр.).	37
ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ	47

**Перша завідувача бібліотекою
Білоцерківського сільськогосподарського інституту
В. М. Бузинна та її родина (короткі відомості)**

Минуло вже 100 років з моменту відкриття Білоцерківського сільськогосподарського технікуму (нині БНАУ), але ще ніхто не згадував за першу завідувачку бібліотекою цього закладу. Поштовхом для написання цієї статті стали знайдені фотографії В. Бузинної та її чоловіка.

В. Бузинна – перша завідувачка бібліотекою Білоцерківського політехнікуму та БЦСП – 1920-1938 роки. У перші роки в штаті бібліотеки було дві особи. Організована бібліотека у 1920 р. на базі фонду бібліотеки Білоцерківської гімназії. Цей фонд становив близько 10000 книг, серед них – видання класиків художньої літератури, книги з природознавства, математики, видання XVI-XIX ст. латинською та французькою мовами.

Віра Михайлівна була людиною високої культури, зі знанням справи збагачувала книжковий фонд бібліотеки цінними виданнями, виховувала професійні кадри.

У 1934 р. бібліотека поповнилась цінною науковою літературою з ботаніки, фізіології рослин, механізації та організації сільського господарства, що надійшла з фонду бібліотеки Київського агроінженерного інституту, який об'єднали з Білоцерківським с.г. інститутом. Фонд бібліотеки збільшився до 70000 книг. Під кінець її керівництва у штаті бібліотеки налічувалося з 6 працівників¹.

---

¹ Білоцерківський державний сільськогосподарський інститут: 75 років: Минуле і сучасне / В. М. Власенко, М. Я. Молоцький, Ю. О. Павловський, Б. Й. Кашкін. – Київ: Урожай, 1995. – С. 238-239.

У сховищах бібліотеки БНАУ² з великим зусиллям вдалося відшукати світлину Віри Михайлівни. Фото маленьке та поганої якості.

Віра Михайлівна Бузинна

Вона була першою дружиною В. В. Бузинного.

Віктор Васильович Бузинний – старший викладач, вів курс вищої математики³, варіаційної статистики⁴ та фізики⁵ у 1932-1941 рр., завідувачий учбовою частиною БЦСП⁶ 1932-1941 рр.

Віктор Васильович Бузинний

Народився в родині викладачів Білоцерківської гімназії.

---

² Білоцерківський національний аграрний університет.

³ Особова справа № 4 Вакуленко О. М. (випусник 1938 р., агрономічний факультет). Залікова книжка ст. 4. Архів БНАУ.

⁴ Там само.

⁵ Особова справа Сірадської А. А. (випусниця агрофакультету 1947 р.). Залікова книжка, ст. 4. Архів БНАУ.

⁶ Білоцерківський сільськогосподарський інститут.

Його батько Василь Тихонович Бузинний викладав у Білоцерківській гімназії російську мову та словесність, а також філософську пропедевтику⁷ з жовтня 1904 року. Був секретарем педагогічної ради Білоцерківської гімназії. Навчав таких учнів: Линник В. П.⁸ (вип. 1909 р.), Томашевич П. Л.⁹ (вип. 1909 р.)¹⁰. Потім був викладачем Робітничо-селянського університету ім. Т. Г. Шевченка¹¹. На 2-му курсі вів предмет "західноєвропейська література" двічі на тиждень, починаючи з 1 жовтня 1920 року¹². Про матір відомо лише те, що вона викладала російську мову в Білоцерківській жіночій гімназії¹³. З чого можна припустити що їхній син Віктор закінчив Білоцерківську гімназію.

Віктор Васильович Бузинний був двічі одружений. Перша дружина Віра Михайлівна¹⁴. Друга дружина – Наталя Олексіївна Мочульська, з якою він одружився до Другої світової війни та перебував в евакуації.

"Из съестных припасов мы взяли с собой только немного свинины, сахар и крупу; Виктор Васильевич Бузинный – малокалиберную винтовку для охраны" (ст. 7)¹⁵.

"Третьим отсекал волны остроносый красавец "Еруслан" – собственная лодка и гордость Виктора Васильевича Бузинного. Сам Виктор Васильевич обычно сидел на вёслах, а его тесть Алексей Михайлович [Мочульский – авт.] на руле. Иногда их по очереди подменяла Наталья Алексеевна, очень боявшаяся

---

⁷ Пропедевтика – вступ до предмету.

⁸ Академік, доктор фізико-математичних наук.

⁹ Конструктор ракетної техніки.

¹⁰ Архівні дані Стародуба О.

¹¹ Знаходився в стінах колишньої Білоцерківської гімназії, а зараз БНАУ.

¹² Вісті Білоцерківщини. Видання Білоцерківського повітового революційного комітету і повітового відділу "Укроста", ч. 19, суб. 18 вер. 1920 р.

¹³ Секретный отчет по мужским гимназиям за 1913-1914 учебный год. Отчет директора Белоцерковской мужской гимназии за 1913-1914 учебный год // ЦДАК України, ф. 707, оп. 164, спр. 55Б, арк. 26-32 зв.

¹⁴ Її дівоче прізвище досі невідоме.

¹⁵ Кваша В. Ріка дитинства і юності. Діаріуш майбутнього академіка. – Київ: Архетип, 2008. – 52 с.

испортить загаром красивый цвет своего лица и маникюр” (ст. 11-12)¹⁶.

Бузинний мав власний автомобіль, що було рідкістю у післявоєнний час. Помер він 3.02.1947 року¹⁷.

За даними картки бухгалтерського обліку БНАУ за 1954 р. відомо, що Наталя Олексіївна Мочульська¹⁸ народилась у 1901 році. А з Книги наказів БЦСП за 1954 р. відомо, що вона з 1 вересня 1954 р. зарахована на посаду викладача з дисципліни “Основи вищої математики” на кафедрі фізики з погодинною оплатою з кількістю годин 250¹⁹ на рік²⁰. Скоріш за все в цей же час вона працювала викладачем фізики, математики, хімії у Білоцерківській школі № 4, що засвідчено світлиною випускників тієї ж школи за 1955 рік.

Наталя Олексіївна Мочульська, 1955 рік.

Разом із другим своїм чоловіком Богдановим Ю. О., що викладав у школі начеб-то уроки праці. До 1949 року

¹⁶ Там само.

¹⁷ За дату смерті взята дата друку некрологу у місцевій газеті. Бузинний Віктор Васильович (некролог) // Ленінський шлях. – 1947. – 3 лютого. – С. 4.

¹⁸ Особова справа № 31 Мочульської Н.О., списана, акт № 35. Архів БНАУ.

¹⁹ Що складало $\frac{1}{4}$ від повної норми.

²⁰ Наказ № 131/П, §1 від 6 вересня 1954 року. Книга наказів по БЦСП. Архів БНАУ.

Богданов Ю. О. працював завідувачим відділом Білоцерківського музею.

Більш повна інформації за кожного з трьох осіб з родини Бузинних наразі відсутня. У статті представлена тільки часткова інформація. На думку авторів вона може бути цікавою для дослідників та для подальших досліджень.

Наукове видання

Хронос. Зошит ХХ

Матеріали засідання краєзнавчого клубу
за серпень 2021 року

Під загальною редакцією
Євгена Чернецького

Коректори Олена Бульда, Євген Чернецький
Комп'ютерний набір авторів
Макет Є. Чернецького

На обкладинці та титульній сторінці вміщено
світлину М. Величківського.

Підписано до друку 11.10.2021 р.
Формат 60x84/16. Папір офсетний.
Гарнітура "Palatino Linotype". Друк офсетний.
Зам. №

Друк ТОВ "Білоцерківдрук"
М. Біла Церква, бульвар Олександрійський, 22,
Тел. 045-63-5-16-18